

20 aylık askerlik görevime başlamadan ve biterken kendisinden beraber çalışma teklifini aldım. Kabul ederek askerlik sonrası Göğüs Hastalıkları ekibine katıldım. Askerlik döneminde, ekibin Türkiye'deki kırsal kesimde çevresel asbest teması ile gelişen hastalıklar konusunda araştırma ve çalışmaları devam etmekteydi. Dönüşte bunlara ben de katıldım. Nevşehir Karain köyünde plevral mezotelyoma oranı çok yüksekti. Bu köye çeşitli kereler gitmemize ve örnekler toplamamıza rağmen, bu örneklerin hiç birinde asbest gösteremedik. Nedenin asbest teması olmasını bekliyorduk. Daha sonra çevresel asbest teması ile gelişen hastalıkların bulunduğu birçok köyde değişik ekiplerle çalışmalar yapıldı. Nevşehir bölgesinde Karain'e, zamanla aynı probleme sahip Tuzköy ve Sarıhıdır köyleri de katıldı. Sarıhıdır köyünün zarar gördüğü Kızılırmak

nehri taşkımindan korunmak için nehrin diğer tarafına taşınmasından sonraki jenerasyon, bu sorundan kurtulmuştu. Karain ve Tuzköy'ün yerleşim yerlerinin değiştirilmesi için çok büyük emek sarfetmiştir. Yıllar süren araştırmalar ve çabalar sonunda Nevşehir yöresinde problemin yine silikat grubuna bağlı bir zeolit olan erionit temasından kaynaklandığı, Nevşehir dışındaki kırsal yörelerdeki sorunun beyaz toprakta kontamine bulunan asbest (tremolit) ten kaynaklandığı gösterildi.

Lifsel yapıdaki silikat grubu minerallerle çevresel temas sonucu gelişen hastalıklarla ilgili Hacettepe Göğüs Hastalıkları'nda yapılan bütün çalışmaların başından yayınlanmasına kadar İzzet bey, kısaca A'sından Z'sine kadar her safhasının lideri, planlayıcısı ve yürütücüsüdür. Çok büyük emeği vardır. Bu

çalışmaları ile bilim dünyasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

Yukarıda İzzet beyin 40 yaşından sonraki hayatının akışında hangi şartlarda nasıl bir gelişim gösterdiğini ve başarılarını çok özet olarak anlatmaya çalıştım. Başardıklarının hepsini böyle bir yazıda toplamak çok zor. Bilimsel tarafını toraks camiasında herkes çok iyi bilmektedir. Toraks Derneğinin kurulması, gelişmesindeki katkıları ve kişisel özelliklerinin çoğu bu yazıda yer almamıştır.

Son söz olarak, benim yetişmemde, Göğüs Hastalıklarına katıldıktan sonraki aldığım eğitim ve çalışmalarımın hemen tamamında çok büyük emek ve katkıları olmuştur. Kendisine teşekkür ve şükran borçluyum. Eserleri ve bıraktıkları ile her zaman kalbimizde yaşayacaktır.

İzzet Hocamdan Geriye Kalanlar

| M. Levent ERKAN

Toraks
Bülteni

Prof. Dr. BARIŞ'ın bilimsel değerini, yoktan var edip kurduğu bir kliniği nasıl üst düzeylere taşıyıp, dünyada tanınır hale getirdiğini göğüs hastalıkları camiasında hemen herkes bilir. Burada bunları yeniden anlatıp, tekrar etmekten çok, onun tanıyabildiğim kişisel özelliklerini, günlük hayatta yaşadığımız bazı davranışlarını anlatmaya çalışacağım.

Çok değerli Hocam Yusuf İzzettin BARIŞ'ı 1969 senesinde tanıdım. Ben dahiliye stajyeri, Hoca ise Hacettepe Tıp Fakültesi kadrosuna Göğüs Hastalıkları uzmanı olarak yeni katılmıştı. Bölümü kuruyordu. Hemen yanına iki Dahiliye uzmanı almış, gece gündüz çalışıyordu. O yıllarda yeni kurulmuş olan Hacettepe

Tıp Fakültesinde öğretim üyelerine Hocam denilmez, isimlerinin arkasına bey veya hanım ekleyerek hitap ederdik. İzzet Bey ise "İzzet Ağabey" denmesinden hoşlanırdı. Sayılarımız az olduğu için hocalar bizleri isimlerimizle tanırlardı. Geldikten kısa süre sonra Dahiliye Futbol takımının başına geçti. Takım profesyonel futbolcu gibi giyinir profesyonel gibi oynardı. Hoca başta seyircileri "3 kez sağ ol" diye selamlarlardı. Maçlar genellikle Hacettepe'nin Beytepe süt çiftliği veya Tepe Mobilya sahalarında ve o zamanlar cumartesileri de mesai olduğu için Pazar günleri yapılırdı. Ben futbol oynamadım, ama bizlerin de maçlara giderek saha dışından takıma destek olmamızı isterdi. Zaman geçtikçe futbolun yerini tenis

aldı. Hoca artık iddialı bir tenisçiydi. Nöbetlerde bazı geceler gece yarısı aniden görünür, aklına takılan hastaları görürdü. Bazen genellikle de gece vizitlerine oğullarını getirirdi. Enis ve Bahadır o zamanlar lise öğrencisiydiler. Doktor olmalarını istediği için onlara da beyaz gömlek giydirir, hastaları dolaşırlardı. İlerleyen yıllarda iki oğlu da doktor oldu. Nöbetlerde bazı sabahlar saat 06-07'de biz yataktan yeni kalktığımızda onu yine hastalarını dolaşırken görürdük. Öğretim üyeleri Doçent veya Profesör olmuşlardı. Hoca da geldikten kısa süre sonra 1970'de Doçent oldu. Dahiliye stajı yaptığım günlerde benden 4 yaş küçük olan teyzemin oğlu Ali, öksürük, balgam ve nefes darlığı nedeniyle Ankara'ya geldi.

Hacettepe’de Hocanın hastası olarak yattı. Bronşektazi ön tanısıyla Hacettepe’de ilk bronkoskopi yapılan hasta oldu. Bronşektazi saptanmadı. Solunum fonksiyon testlerinde ileri derecede obstrüksiyon vardı. Ali birkaç ay önce şiddetli bir solunum yolu enfeksiyonu geçirmiş, takiben de şikayetleri başlamıştı. Bütün bu olanlara rağmen sigara içiyordu. O zamanın şartlarında kronik bronşit tanısı konuldu.

İzzet Hoca özel hayatında da çok muntazam bir insandı. Odası, masası kütüphanesi hep derli toplu olurdu. Yazısının çok okunaklı olmasına rağmen, başta reçeteler olmak üzere, hasta notlarını, rapor taslaklarını, konsültasyonları hep daktiloyla yazıyordu, reçete tariflerini tek tek detaylı olarak anlatırdı. Teknolojik yeniliklere çok açık bir insandı. Önceleri asistanken aldığı küçük yazı makinesini kullanırken, topuzlu IBM elektronik makineler çıktıktan hemen sonra, bununla yazmaya başlamıştı. Daha sonraları bunun da yerini yazıcı ve “scanner” i olan bilgisayar sistemi almıştı. Yurtdışıyla sık haberleştiği için faks cihazı da mevcuttu. Masasının üst çekmecesinde her zaman meyvesi ama en çokta ayva ve çakısı durur, acıktıkça, çanı sıklıkça çakısıyla meyveleri diler yerdı. O sırada odasına girersek bir dilim ayva da bize verirdi. Bazen de insanın gözüne bakarak çatır çatır ısıarak yer, bize vermezdi. Bu bize kızgın olduğuna, bir kabahatimiz olduğunu anlamaya gelirdi. Odasında hiçbir şeyini unutmaz, lazım olduklarında hemen bulur çıkarırdı. İlginç filmleri arşivliyordu. Bu arşivin yetişmemizdeki katkısı çok büyüktür.

Evinde de küçük bir çalışma odası ve zengin kütüphanesi vardı. İnternetin olmadığı o günlerde problem hastaları en fazla birkaç günde çözerdi. Sabahlara kadar çalışır, çözdüğü problemle ilgili bilgileri hemen mumlu kağıda yazar, sabah erkenden hastaneye gelir, bölümün postası İrfan’ın eline tutuşturup teksir bürosuna gönderirdi. Bizler sabah odalarımıza geldiğimizde masanın üzerinde 8-10 sayfalık teksir notlarını bulurduk.

Hocamızın çok önemli meziyeti de: Bildiklerini, öğrendiklerini saklamayıp, derhal bizlerle paylaşması, vakit geçirmeden aktarmasıydı. Odasına her zaman rahatça girer, her girimde de bir şeyler kazanıp çıkardım. O sırada baktığı hastanın filmleri iki katlı negatoponunda durur, hemen ne görüyorsun, ne düşünüyorsun diye sorar; bilemediysem anlatırdı. Sıcağı sıcağına, bire bir eğitim bu olsa gerektir.

Ders anlatması da çok ilgi çekiciydi. Mutlaka konuyla ilgili kendi deneyimlerini de yerleştirir, arada şakalar da yaparak dinleyiciyi kendine bağlardı. Bizler de adeta ağızımız açık zevk ve ilgiyle dinler, dershaneden hep kazançla ve şevkle çıkardık.

Dahiliye uzmanı olduktan sonra, beni Göğüs Hastalıkları Bölümüne davet etti. Bu dönemde kendisiyle daha yakın çalıştım. Onu daha yakından tanıdım. Hemen her hastasından bir ders almıştı. Unutmaz, yeri geldiğinde aktarırdı. Daha genç bir teğmen olarak Kasımpaşa Deniz Hastanesinde çalışırken göğüs duvarına yakın kitlesi olan genç bir hasta görüyor. Hastanenin imkanları yetersiz kalınca alıp onu İstanbul’daki fakültelere götürüp, torakotomi yaptırıyor. Ancak patoloji incelemeleri kesin bir sonuç vermeyince yurt dışından konsültasyon istiyor. Patoloji raporu: Mezotelyoma. İzzet Hoca mezotelyomayı ilk kez Balıkesir’li bu hastanın tanısıyla öğreniyor. O günkü şartlarda mezotelyomayı okuyup inceliyor. Yıllar sonra Hacettepe’ye geldiğinde özellikle Karain ve Tuzköy’den gelen sayısız mezotelyomalı hastayla karşılaşmış ve teşhis koyup, çareler aramış ve bu köylerde hastalığın etyolojisine yönelik epidemiyolojik ve mineralojik araştırmalar yapmıştı. Günümüzde bile, hala daha tipik asbest görüntüleri olduğu halde bundan hiç bahsetmeyen, interstisyel görüntülerini pnömoni diye bahseden radyoloji raporlarına rastlıyorum. Bu araştırmalar da ben de aktif olarak çalışıyordum. Köylere gidip, Sağlık Ocağı veya Okula yerleşir, 2,5 mili amperlik Picker marka portatif röntgen cihazını kurar, başka bir

odada kilimlerden karanlık oda yapar, içine kırmızı ampulü bağlarırdık. Başka bir odada solunum fonksiyon testleri yapılır, diğer bir yerde de standart anket formları doldurulur, muayeneler yapılırdı. Diğer yandan köyün çeşitli alanları ve ev içlerinden özel cihazlarla (“personel dust sampler”) toz toplar, örnekleri analiz için Paris, Londra Cardiff’deki laboratuvarlara gönderirdik. Bu çalışmalar hep onun gayret ve girişimleri sayesinde Dünya Sağlık Teşkilatının işbirliği ile yapılıyordu. Kuruluşun ileri gelen elemanları sık sık gelirler, birlikte çalışmaya köylere de giderdik. Gece geç vakte kadar çalışıp daha sonra da dostlarının yemek davetine icabet ederdik. Araba kullanıp, bütün gün çalışıp sonra da geç vakte kadar yemek ve mahalli sanatçıların saz konserleri derken çok geç saatlerde yatabilirdik. Ancak hoca gün ağarıırken kalkmış olur, bizi de uyandırır. Bu şartlarda zor uyanır ve kalkardık. İş biter bitmez kampı toplar, arabayı yükler, gece geç saatlerde Ankara’ya dönerdik. Yolda bazen arkaya geçer, gidince yarın için yapılacak hazırlıklarım, yazılarım var der ve gidene kadar uyurdu. Çok temiz bir insandı. Duş yapamadığı zaman mutlaka başını olsun köyün çeşmesinde yıkar, aksi halde rahat edemezdi.

Akşama kadar hiç durmadan çalışır, bu aralıksız sıkı çalışma onu yorar, stres yapardı. Böyle günlerde mesai bitip de ortaklı denhalasınca Levent gitme de biraz dertleşim dediği olurdu. Birlikte hafif bir şeyler içer, çanını sıkın konular hakkında fikirlerimi sorardı. Bu sırada ağabey-kardeş veya baba-oğul gibi olurduk. Kızdığı şeylere çok güzel küfürler ederdi. Babam da askerdi. Sırası gelince o da çok yerinde güzel küfür ederdi. Ben en orijinal küfürleri Babam ve Hocamdan öğrenmişimdir. Bazen küfür dilimin ucuna gelir, Hocama saygısızlık olmasın diye söyleyemezdim. Bu durumu fark eder, söyle oğlum çekinme, küfür etmek en iyi deşarj yoludur derdi.

İzzet Hocam kırlarda ve ormanlarda büyümüş bir insandı. Bunu hep iftiharla söylerdi. Vücut yapısı çok

kuvvetli elleri kolları çok güçlüydü. Gölbaşındaki köy evini yaparken ellerinde iş eldiveni, traktörden çimento torbalarını tek eliyle taşıyabildiğini hayretle görmüştüm. Kendisini Ankara ve Paris’de birlikte olduğum davetlerde, kokteyllerde gerçek bir salon adamıydı. Ama gönlü hep kırlardan yanaydı. Bu nedenle Ankara Gölbaşı Ballıkpınar Köyü’nde birkaç dönümlük bir arazi aldı. Buraya 3 odalı mütevazı bir köy evi yapımına başladı. O zamanlar televizyonda Petrocelli diye bir dizi vardı. Petrocelli bir avukat idi. Ancak her türlü işi, tamiri, hatta evini kendisi yapıyordu. Evi yapan usta Avrupa’da uzun yıllar çalışmış, ufak tefek, ancak püre gibi bir adamdı. Dizlikleri dirseklikleri de olan orijinal inşaat elbiseleri, botlar ve şapka giyer, uzaktan bakıldığında uzaydan gelmiş bir yaratık gibi görünürdü. İnşaatla ilgili hemen her işi yapardı. İzzet Bey ustaya Petrocelli adını takmıştı. Biz de bu isimle hitap ediyorduk. Boş zamanlarında Hoca da inşaatına hevesle koşuyor, kendi tabiriyle iş üstü elbise ve eldivenlerini takıyor, giyimiyle ve çalışmasıyla tam bir inşaat ustası oluveriyordu. Beni de inşaatla götürür, onlara yardım ederdim. Adeta bir film setinde gibiydik. Binanın kabası bitmiş, çatısı örtülmüş, ahşap pencereler takılmış ancak camlar daha takılmamıştı. Soğuk bir kış günüydü. Biz çalışırken, salonun ortasında bir odun sobası yanar, üzerinde ıslı bir bir çaydanlık kaynardı. O gün benim görevim pürmüz ile ahşap pencerelerin budaklarını yakmaktı. Hava çok soğuk ve rüzgarlı olduğu için sık sık sobanın yanına gidip ısınyorduk. Ben pencerelerde rüzgara karşı çalıştığım için çok üşüyordum. Sobanın üstünden bir çay alıp, bir de sigara yaktım. O zamanlar hemen hepimiz sigara içerdik. İkinci çayı alıyordum ki Hoca: Emziriyorsun yine emzirme Levent! diye bağırdı. Şaşırılmış emzirmeyi anlayamamıştım. Emzirmiyorum çay içiyorum deyince anlattı emzirmenin ne olduğunu: “Bizim oralarda bebeği olan kadın işçiler fabrikaya bebekleriyle gelirler. Kendileri çalışırken bebekleri de yandaki odada bakılırlar. İş kaytarmak isteyenler “ustam ben bir

emzirem de gelem” deyip emzirmeyi bahane ederler. Sen de bu gün çok emziriyorsun!. Bir hayli gülmüştük.

Kazayı belayı takmaz, o gün aklına koyduğu işi yapmaya bakardı. Yine bir hafta sonu kimden olduğunu hatırlamıyorum, Hoca köyde Arap atıyla takla atmış diye eve bir telefon geldi. Arap atı 41 plakalı beyaz 1972 model Renault 12 arabasıydı. O zamanlar bırakın cep telefonunu ankesörlü telefon bile yok. Çankaya’daki evine telefon ettim: Cevap yok. Hoca yaralanmış orada mı diye Hacettepe’yi aradım: Gelmedi dediler. Köye gitmekten başka çare yok. Atlayıp gittim. Neyle karşılaşacağımı bilmiyorum. Merakla eve vardım. Petrocelli çalışıyordu. Merakla Hoca kaza geçirmiş, ne oldu nerede diye sordum. Evet köyün yolunda takla attı dedi. Kendisi nerede diye sordum: Çimento almaya gitti, şimdi gelir diye cevap verdi. Zaten uzaktan traktör görünmüştü. Römorka çimentolar yüklenmiş, en üste de Hoca oturmuş geldiler. Hemen traktörü boşaltmaya başladı. Arap atının küllüğü kestane kabuklarıyla dolmuş. Onu boşaltmaya uğraşırken arabanın dengesi bozulmuş, şampole girip takla atmış. Hocanın değişik mesleklerden Biblocu Kemal, Kuyumcu Kemal, Turan Enişte diye ilginç dostları vardı. Hemen onlara haber vermiş. Arap atını bir kamyona yükleyip götürmüşler, Hoca da hemen iş başı yapıp kaldığı yerden işine devam etmiş.

En çok Türk müziğini sever, Neşe Karaböcek ve Yüksel Uzel’i dinlemeyi tercih ederdi. İşler bitmediği için bir kış günü ancak öğleden sonra yola çıkabilmiştik. Yozgat Sorgun Garipler Köyü’ne ikimiz gidiyorduk. Yerler ıslak, hafif kar yağmaktaydı. Kısa süre sonra hava kararmıştı. Hoca o gün yorgun ve sinirliydi. Durmadan klinikteki olumsuzluklardan, çalışmalarımızdaki kusurlardan yüksek sesle bahsediyordu. Baktım olacak gibi değil, hazır olan Neşe Karaböcek’in bantını usulca arabanın teybine koyuverdim. Kısa süre sonra Hocanın asabiyeti azaldı. Dertleşerek yola devam ettik.

Bölüme hemen her ay birkaç yabancı gelirdi. Bu insanları çoğu kez Üniversitenin misafirhanesinde misafir ederdik. Bu misafirhane Üniversitenin kurucusu Prof. İhsan Doğramacı’nın Hacettepe Vakfına verdiği Bahçelievler semtinde bulunan köşk tarzında yapılmış bahçeli müstakil eviydi. Misafirlerimiz burada ağırlandıktan çok memnun kalırlardı. Sabah kahvaltısı burada verilir, öğlen yemekleri ise genellikle kusursuz bir lokanta olan Öğretim Üyeleri Kafeteryasında yenilirdi. Akşam Hocanın evine gidilir, eşi hanımefendinin kurduğu muhteşem sofralarda, kendi hazırladığı Türk mutfağının unutulmaz örnekleri tadılırdı. Bu eşsiz yemeklerin tatları bu gün hala damağımdadır. O sırada evde yardımcı bulunmadığı için serviste Beran Hanıma yardım ederdim. Hocanın yükselmesi ve dış ilişkilerinde onun yeri ve emeği çoktur.

Kolej gibi özel bir lisan eğitimi almadığı halde, İngilizcesini hep geliştirmeye çalışmıştı. Deniz subayıken gemiyle gittiği Liverpool limanında birkaç ay kalmış, her fırsatta oradaki hastaneleri ziyaret edip doktorlarla tanışmış, onların çalışmalarını izlemişti. Hacettepe’ye geldikten sonra da bir süre yine İngiltere’de kalmıştı. İngiliz tıbbını, hastanelerini, disiplinine hayrandı. Her fırsatta oradan meslektaş dostlar edinmişti. Onlarla ilişkisini hiç kesmezdi. Bunlardan birisi de Prof. Peter Elmas idi. Prof. Elmas İngiltere’de hatırı sayılır bir hocaydı. O sıralarda beni Londra’ya konusunda dünyanın en ünlü hocası Prof. Pepys’in yanına İmmünoloji-Allerji yapmam için göndermek istiyordu. Ancak Pepys yanına çok eyleyerek ve çok zorlukla az sayıda eleman alıyordu. Özgeçmişimi gönderdik. Prof. Elmas araya girdi. Hemen kabul edildim. Giden yabancılara orası ödeme yapmıyordu. İngiltere’ye giden arkadaşlarım gibi benim de maaşım transfer edilecek, bu para ile geçinecektim. Şansa bakın ki tam o sırada (1978 senesi) ekonomik kriz oluştu. Türkiye 5 “cent” e muhtaç hale gelmişti. Maaş transferleri durduruldu: Gidemedim. Birkaç ay sonra Fransa’nın ünlü Göğüs

Hastalıkları Hocası Profesör Jean Bignon bizim kliniğe ziyarete geldi. Prof. Bignon'un da özel çalışma konusunu asbest ve mesotelyomaydı. Bu konuda çok önemli araştırmaları ve yayınları vardı. Bignon'un ekibinden minerolojik araştırmaları gerçekleştiren Patrick Sébastien bizim doku, bronkoalveoler lavaj ve toz örneklerimizde "scanner" elektron mikroskopu ile asbest analizlerimizi yapıyordu. Prof. Bignon bir gün bana burada herkes İngilizce konuşuyor, benim dilimi bilen yok mu diye sordu. Bende konuşmaya Fransızca devam ettim. Bunun üzerine İngiltere'ye gidecekmisin, benim yanıma da gelebilirsin dedi. Bir ay sonra Paris'te Profesör Bignon'un kadrolu asistanıyım. Hocanın girişimciliği, çalışkanlığı ve muhiti önümü açivermişti. Orada bazı zorluklar çekmekle birlikte çok değerli bilgi, görgü ve deneyimler elde ettim.

Apar topar Paris'e gidiyordum. Yola çıkmadan bir gün önce çok heyecanlı idim. İlk kez yurt dışına çıkacaktım. Üstelik asistan olmuştum. Fransızcam yeterli olacaktı mıydı? Bilmediğim bir klinikte işlere ayak uydurabilecek miydim? Sıkıntıda adeta vakit geçiremiyordum. O sırada yine köyden bir haber geldi: Tıpsız dikenli tellere takıldı, derisi paramparça, kanlar içinde yatıyor. Malzeme alsın hemen gelsin diyordu Hocam. Hemen bir dikiş seti, lokal anestetik ve jilet makinesi alıp koştum köye. 1979 senesi ilk baharıydı. Köy evi bitmiş, etrafı dikenli tellerle çevrilmiş, Hoca bir de yavru çoban köpeği almış, adını da tıpsız koymuştu. Tıpsız süratle büyüyüp geliyordu. İzzet Hoca köpeğiyle oynamayı çok seviyor onu elleriyle besliyordu. O gün dikenli tellere takılmış yaralanmıştı. Gittiğimde çimenlerin üzerinde kanlar ve açılar içinde yatıyordu. Hemen yaraları temizleyip, etrafındaki kılları tıraş ettim. Yaralarına sayısız dikiş attım. Bir de antibiyotik başladık. Hayvan müdahale sırasında hiç kıpırdamadan yattı. İş bittikten sonra ileriye gidip oturdu. Gözleriyle adeta teşekkür ediyordu. Bu işlere dalınca ertesi gün yapacağım yolculuğun heyecanı ve sıkıntısını unuttum. Akşam

kadar köyde Hocam ile vakit geçirdim. Üzülürüm diye bana duyurmadılar: Bir süre sonra hayvan garip hareketler yapmaya başlayıp, ölmüş. Yapılan incelemeler sonucu kuduz olduğu anlaşılmış. Yerli aşu komplikasyonlara yol açtığı için İzzet Hoca Almanya'dan binlerce DM vererek aşu getirtmiş.

Paris'e gittikten birkaç ay sonra İzzet Bey kliniği görmek ve önemli bir uluslararası toplantıya katılıp, konferanslar vermek üzere oraya geldi. Memleket hasreti çalışma koşullarına alışmak vs. derken bir hayli sıkılmıştım. Monsieur Bignon ile Ankara'daki gibi rahat konuşulmuyordu. Biz İzzet Hocamızın odasına çat kapı girer çıkardık. Burada önce sekreteri Nicol'den randevu alınıyor ve kendisiyle gayet resmi görüşülebiliyordu. İzin almak için randevuyla girdim odasına. Yeni Hocam anlattı: Fransız Hariciye Bakanlığına müracaat etmiş, iyi bir otelde misafir edilmesini, bir otomobil ve şoför talep etmişti. Uçak saati koştum Orly'e. Hocamı görünce babama kavuşmuş gibi oldum. Gidene kadar da 3 gün hiç bırakmadım. Karşılanyanlar arasında bir de elinde İzzet BARIŞ adını tutan yaşlı hanım vardı. Hocayı aldık, otoparkta bir kırmızı Renault 14' e yerleştik. Arabayı bu hanım kullanıyordu. Kapıyı açıp Hocayı arkaya oturttum. Bende öne Madamın yanına geçtim. Güzel İngilizce konuşuyordu. Saint Germain semtindeki tarihi Otel Odeon'a yerleşti Hoca. Şu kadımı sal gitsin dedi. Madamla ertesi sabah buluşmak üzere ayrıldık. Sabah yine Hoca arkaya, ben öne yerleştik. Kadın başladı sinirli bir sesle Fransızca konuşmaya: Ben Profesörü gezdirmekle görevliyim, sen niçin bizimle geliyorsun, niçin arkada değil de , önce oturuyorsun, misafir önde yanımda otursun diyordu. Vefat eden eski bir Fransız hariciyecinin hanımıymış. Hoca, ne diyor bu kadın diye sordu. Beni istemiyor, sizin de yanınızda oturma istiyor, sizi gezdirmekle görevli olduğunu söylüyor dedim. Hoca bozuldu: Aman oğlum beni yalnız bırakma bu kadınla diye tembih etti. Toplantıda konuşmasın yapmadan önce onun oldukça

heyecanlı olduğunu fark ettim. O zamanlar şimdilerde olduğu gibi uçaklar dolusu kongrelere gidilmez, ancak özel daveti, konuşması vs. olan hocalar yurt dışına seyrek çıkarlardı. Hocam İngilizce mükemmel bir konferans verdi. Konuştukça heyecanı kayboldu. Sorulara güzel cevaplar verdi. Çok ilgi toplandı. Çalışırken insanı hep motive ederdi. Créteil semtinde bulunan, çalıştığım hastanede ki servisi gezerken: "Yahu Levent ne kadar şanslısın, ne mükemmel bir yerdesin, ömür boyu böyle bir hastanede çalışma fırsatı bulmadım" diye konuşup, teşvik ediyordu. Monsieur Bignon bir akşam yemeğine evine davet etti. Davetliler arasında ben de vardım. Enis yaz stajı için bizim kliniğe gelmiş, Hocanın kendisine tahsis ettiği, kendi oturduğu apartmanın başka bir katındaki stüdyoda kalıyordu. Bignon'un evi Seine nehri kenarında, Eiffel kulesine çok yakın, Paris'in en lüks apartmanlarından birindeydi. İçi büyük değildi. Oldukça sade döşenmişti. Yine burada da nefis bir sofra kurulmuştu. Evde yardımcı görünmüyor, servisi Madame Bignon bizzat kendisi yapıyordu. Kendisini Ankara'dan tanıyorduk. Sempatik çana yakın bir Hanımefendiydi. Bignon Hoca bir keresinde sigara içtiğim için bana kızıyordu. Hanımı sen gençken ne çok içerdin diye araya girmiş, adeta beni kurtarmıştı. Sofradan zengin giriş yiycekleri vardı. İzzet Hocam inançları olan bir insandı. Jambondan almadı. Asıl yemek salçalı et ve yanında ktır ktır patates kızartması idi. Eti görünce tanıdım. At eti oranın en lüks etiydi. At kasabı Özel kasaplarda satılırdı. Hastanede öğlen yemekleri asistan yemekhanesinde yenilirdi. Ortaya büyük kaplar içinde yemekler konulur, herkes istediği kadar alırdı. İlk günlerde yemek seçiyor, zor durumda kalıyordum. Bu kez bana biftek vs. yapıyorlar, onu da içi kırmızı olduğu için zorla yiyordum. Baktım olacak gibi değil, herkes gibi önüme ne konulursa yemeye karar verdim. İzzet Hoca bana dönerek Levent ne güzel yerdesin, bu ne lezzetli bir yemek dedi. Ben de Hocam domuzu yemediniz ama beygirin etini çok sevdiniz deyince

kıpkırmızı oldu. Yediklerinin ade- ta boğazına kadar geldiğini hisset- miştim. Hocanın neşesi kaçmış; ev sahipleri muhtemelen bir şey anla- mamışlardı. Enis te gülüyordu. Ge- reksiz muziplik varmış: Sonraları bu davranışımın ne kadar yanlış oldu- ğunu düşünmüştüm. Şimdi olsa asla yapmam.

Hoca 1980'li yılların başında ken- di isteğiyle emekli olup, Dünyanın seçme hocaların toplandığı Suudi Arabistan'daki King Faisal Üniversi- tesinin Tıp Fakültesine öğretim üyesi kadrosuna katıldı. 1986 yılı sonların- da tekrar Hacettepe'deki görevine dönüp, Bölümünün başına geçti. İzzet Beyin çok önemli bir özelliği de bildiği şeyi sonuna kadar savunması, yanlış bildiği tanıları da samimiyetle itiraf etmesiydi. O günlerde teyzemin oğlu Ali yine hastaneye yatırılmıştı.

Solunum yetmezliğinde olduğu için uyutulmuş entübe edilmişti. Artık elde CT, HRCT gibi imkanlar vardı. Ali hakkında konuştuk: Biliyor musun Levent dedi. Alinin teşhisini ancak koyduk. O zamanlar bilmiyorduk, Ali'nin tanısı bronşiyolitis oblitere- rans idi. Arabistan'da tıp talebesi bir kız öğrencisi hastalanmış. Kısa sürede solunum yetmezliğine girmiş. Has- ta özel ambulans uçakla Amerika'ya gönderilmiş. Orada ölmüş. Post- mortem çalışmalarla da bronşiyolitis obliterans tanısı ispatlanmış. Ben bu hastalığı o hasta ile tanıyıp, öğrendim. Ali'de de sorun aynı dedi. Ali kısa süre sonra vefat etti. Post mortem akciğer biyopsilerini yurt dışına gönderdi. Zaten önemli biyopsileri hep böyle yapardı. Yurt dışında önemli patoloğ dostları vardı. En azından kim hangi konuda söz sahibi? Bilir ona ulaşmak için hemen daktilosunun başına geçer,

klinik bilgileri yazar, çoğu kez posta masraflarını da kendisi verirdi. Ali'nin doktor olan kızı, şimdilerde Hacette- pe'de asistandır.

İzzet Hocam ile yaşadıklarım yukarı da anlatmaya çalıştıklarımla bitmez. Burada onun renkli ve ilginç kişili- ğinden örnekler vermeye çalıştım. Ben iyi bir hekimin yetişmesinde dersin, defterin, kitabın yanında usta çırak ilişkisinin de çok önemli oldu- ğunu yaşayarak öğrenmiş ve inanmış bir hekimim. Bu gün bir çok hekimin yetişmesindeki aksaklıklardan biri de bu ilişkinin kurulamamasıdır. Usta- nın yanında bulunmak ve onun çan- tasını taşımamanın insana çok önemli özellikler kattığını yaşayarak öğren- miş birisiyim. Hep ne mutlu bana ki İzzet Hocam gibi bir büyük Ustam olmuştur derim. Nurlar içinde yatsın sevgili Hocam.

T.C.
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
HİFZISSIHHA OKULU

Kursiyelere mahsus sicil defteri

Adı ve Soyadı	İzzet Barış	Sicil No.	218 Da
Babasının adı	İsmail	Memuriyeti	Güllere 40. Tıp Akademisi Büy. Hast. Kl. 766.
Yaşı ve doğum yeri	İzmit - 1931	Mezun olduğu okul veya Fakülte	İzmit Tıp Fak.
Bildiği diller ve derecesi	İngilizce	Mezuniyet tarihi :	
Kursun başladığı tarih	2.5.1962	Diploma No.	1211
Kursun bittiği tarih	4.7.1962	Eğitim gördüğü kurumlar ve müddet	
Devam ettiği ders adedi		Umumi mütaalât	
Devam etmediği ders adedi		1. Klinik : 1 ay (devamlı dersim)	
Aldığı Notlar		2. Dispanser (nazari öğretim) : —	
1. Test neticesi (100 puan üzerinden) : —		3. Dispanser (tatbikat) : 2 ay	
2. Sertifika verilip verilmediği : verilmiştir		4. Halk sağlığı konferansları : —	
3. Öğretim üyelerinin umumi kanaati : Pek iyi		5. Saha tatbikatı : —	
		6. Diğer tatbikat : 1 hafta mahalle 8 66 ekibi	

Fotoğraf: Dr. Emel Kibaroglu, Toraks Bülteni Aralık 2012